

Nr 35.

Av herr **Wiberg**, *angående förtydligande av gällande bestämmelser om besvärshängiggörande i kommunala mål.*

Angående besvär i administrativa mål och ärenden föreskrives i kungl. förordningen den 14 december 1866 bland annat »att, evar och i vilken instans klagan än föres, besvären skola, vid talans förlust, inlämnas, i mål, från Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län innan klockan 12 å fyrtiofemte dagen, och i mål från övriga orter i riket innan klockan 12 å trettionde dagen från delfåendet av det beslut, som överklagas — kommande vad angår besvärstid i mål, som bedömas efter bevillningsförordningen och kommunallagarna att gälla vad särskilt är eller varder stadgat». Lagen om kommunalstyrelse i stad föreskriver i § 76, att besvär över *stadsfullmäktiges eller rådstugas* beslut skola ingivas till länsstyrelsen inom tjugo dagar efter det att protokollet blivit uppläst respektive justerat, samt i § 79 att för besvär mot *drättselkammare*s beslut i mål, som drättselkammare, på grund av föreskrifter i särskilda författningar handlägger, skall gälla vad i dessa författningar kan finnas stadgat; om besvärshängiggörande mot beslut av *drättselkammare i stad med magistrat* skall i övrigt gälla vad i drättselkammarens reglemente är bestämt; vad beträffar *drättselkammare i stad utan magistrat* skall beslut som ej är av rent förberedande eller verkställande art överklagas på samma sätt, som gäller stadsfullmäktiges beslut, därvid dock klagotiden skall räknas från den dag, då klaganden erhöi del av beslutet. Lagen om kommunalstyrelse på landet innehåller i §§ 81 och 84 ungefär motsvarande bestämmelser, som gälla för stad utan magistrat. För stad med magistrat gäller därjämte föreskriften i kommunallagen § 47 att »alla av stad utsedda styrelser stå i sin förvaltning under magistratens överinseende».

I praxis ha dessa regler för anförande av besvär vållat tvekan i flera hänseenden. I flertalet städer torde reglementet för drättselkammaren eller därunder lydande styrelser icke innehålla någon föreskrift om den tid, inom vilken besvär skola anföras. Eftersom 1866 års förordning hänvisat till särskilda föreskrifter, när det gäller mål, som äro att bedöma efter kommunallagarna, har man varit osäker, huruvida 1866 års förordning skall tillämpas på dylika mål i sådana fall där det ifrågavarande reglementet icke innehåller några föreskrifter. På grund av den allmänna tillsynsrätt, som § 47 i lagen om kommunalstyrelsen i stad tillägger magistraten, har man gjort gällande, att magistraten ex officio kan taga upp vilket ärende som helst och därför skulle vara be-

rättigad att pröva jämväl frågor, som besvärsvägen inkommit till magistraten, oavsett när så skett. Rätten att häva oriktiga beslut av de myndigheter, som stå under magistratens tillsyn, skulle principiellt icke vara begränsad till någon bestämd besvärstid. Något prejudikat, som visar, huru regeringsrätten ställer sig till denna fråga, torde ej finnas. Slutligen har det gjorts gällande, att någon begränsad besvärstid i varje fall endast kan föreligga i fråga om beslut, som innehålla bestämd besvärshänvisning. I de flesta ärenden, som avgöras av drätselkammare och därunder lydande verk eller styrelser, torde beslut fattas utan att besvärshänvisning lämnas och därför skulle i enlighet härmed besvärstiden också vara obegränsad i fråga om majoriteten av dessa myndigheters avgöranden.

Då, såsom det föregående utvisar, några allmänna regler för kommunala besvär icke finnas utan stadgandena härutinnan äro olika för skilda fall samt spridda i de olika författningarna, är det för närvarande många gånger ytterst svårt, för att icke säga omöjligt, att bilda sig en säker uppfattning om vad som gäller i det särskilda fallet. Någon direkt hjälp erbjuder icke praxis i dessa frågor, enär den tydligen är vacklande och osäker, där den ej är alldeles obefintlig. För den rättssökande allmänheten innebär detta stora svårigheter och föranleder understundom extra kostnader.

När, såsom nu är fallet, det allmänna och därvid inte minst kommunerna tillerkännas rätt att gripa in på allt större områden, blir det efterhand av större betydelse för den enskilde, att han kan utnyttja de möjligheter, som finnas, till att hos högre myndigheter utföra sin talan. Ur rättssäkerhetssynpunkt böra hinder härför icke föreligga uti besvärreglernas svåröverskådliga och oklara utformning. Då nuvarande lagstiftning rörande tiden och sättet för anhängiggörande av besvär över kommunal myndighets beslut icke kan sägas fylla de krav, som ur nämnda synpunkt bör ställas på densamma, är denna lagstiftning uppenbarligen i behov av en grundlig översyn, vilken, såvitt möjligt, bör taga sikte på att större enhetlighet blir gällande på förevarande område.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning med förslag till sådana ändringar i gällande lagstiftning, att bestämmelserna om besvär anhängiggörande i kommunala mål bliva klarare och lättare att tillämpa samt såvitt möjligt större enhetlighet blir rådande på området.

Stockholm den 15 januari 1944.

Ake Wiberg.